

EKSPEDIJAVIMO SUTARTIS: KĄ BŪTINA APTARTI?

Krovinių ekspedijavimas – krovinių vežimo organizavimas ir su tuo susiję veiksmai, numatyti krovinių ekspedijavimo sutartyje (LR CK 6.824 str. 1 d.).

Krovinių ekspedijavimas yra kompleksinė paslauga, kurios negalima mechaniškai sutapatinti su krovinių pervežimo organizavimo paslaugos teikimu, todėl kiekvienu atveju privalu vertinti šalių susitarimo dėl krovinių ekspedijavimo turinį, jos sąlygas, o kartu ir ekspeditoriaus prisiimtų įsipareigojimų apimtį.

Pirmiausia, ekspedijavimo sutartyje siūlome aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžti ekspedijavimo sutarties dalyką. Ekspedijavimo sutarties dalyku gali būti veiksmai, susiję su krovinių vežimu bei vežimo organizavimu. Užsakovas paveda, o ekspeditorius įsipareigoja organizuoti krovinių pristatymą iš užsakovo nurodytos pakrovimo vietos į užsakovo nurodytą iškrovimo vietą bei atlikti kitus sutartyje nustatytus įsipareigojimus už ekspedijavimo sutartyje nustatytą užmokestį.

Antra, ekspedijavimo sutartyje turi būti apibrėžtos šalių (ekspeditoriaus ir užsakovo) teisės ir pareigos, tokios kaip užsakymo pateikimo tvarka ir forma, transporto priemonės pateikimo tvarka ir terminai, disponavimo kroviniu sąlygos ir tvarka, visos būtinos informacijos bei dokumentų apie krovinių pateikimo tvarka, informacija apie tai, kad atsakingas už visas muitinės procedūras bei per kiek laiko jos turėtų būti atlikto, taip pat kiti esminiai dalykai. Krovinių ekspedijavimo sutartyje gali būti numatytos ekspeditoriaus pareigos organizuoti krovinių vežimą ekspeditoriaus ar kliento pasirinktu transportu ir maršrutu, ekspeditoriaus pareiga savo arba kliento vardu sudaryti vežimo ir kitas sutartis, užtikrinti krovinių išsiuntimą, pakrovimą ar iškrovimą, taip pat kitos su krovinių vežimu susijusios pareigos. Krovinių ekspedijavimo sutartyje gali būti numatyta, kad ekspeditorius teikia papildomas paslaugas: gauna iš atitinkamų įstaigų krovinių eksportui ar importui reikalingus dokumentus, atlieka muitinės ir kitus formalumus, tikrina krovinių kiekį ir būklę, iškrauna ir pakrauna krovinius, sumoka rinkliavas, mokesčius bei kitas sumas, kurias privalo mokėti užsakovas (užsakovo klientas), saugo, sandėliuoja krovinių, bei teikia kitas paslaugas.

Trečia, ekspeditoriaus atsakomybę už pavėluotą krovinių pristatymą reguliuoja CMR konvencijos 23 straipsnio 5 dalis, kurioje nustatyta, kad tuo atveju, kai krovinių pristatymo terminas viršijamas ir pagal ekspedijavimo sutartį įgaliojimus turintis asmuo įrodo, kad dėl to padaryta žala, vežėjas privalo kompensuoti nuostolius, kurie neturi būti didesni kaip užmokestis už vežimą.

Ketvirta, ekspedijavimo sutartyje turi būti apibrėžta paslaugų kaina ir atsiskaitymo terminai. Konkretus paslaugų kainos dydis gali būti nustatytas tiek pačioje ekspedijavimo sutartyje, tiek ir paslaugų užsakymo dokumentuose suderinamas kiekvienam konkrečiam pervežimui. Tačiau bet kokiame atveju, jeigu sutartyje nėra nustatyta konkrečios paslaugų kainos, tai pačioje sutartyje turi būti aiškiai nurodyta, kokiame dokumente ir kokiomis sąlygomis turi būti susitarta dėl kainos. Apmokėjimo tvarka ir terminai, nepriklausomai nuo to, ar kaina nurodoma ekspedijavimo sutartyje, ar kituose dokumentuose, turėtų būti nustatoma sutartyje. Taip pat, ekspedijavimo sutartyje turėtų būti aiškiai identifikuota kokios paslaugos įeina į sulygtą kainą, o už kokios paslaugas atsakovui teks papildomai sumokėti.

Penkta, sutartyje turi būti apibrėžta ekspedijavimo sutarties šalių atsakomybė. Ekspedijavimo sutartyje turėtų būti nustatyta, kokia yra ekspeditoriaus atsakomybė, kai yra pavėluojama pateikti transporto priemonę, vėluojama pristatyti krovinių, arba kai krovinių yra sugadinamas, taip pat kokia yra užsakovo atsakomybė jei vėluojama pakrauti/iškrauti krovinių, atlikti muitinės procedūras ir kt.

Kiti esminiai dalykai, kurie turėtų būti ekspedijavimo sutartyje: force majeure aplinkybės, informavimas apie jų atsiradimą bei įtaka ekspedijavimo sutarties vykdymui; nuostatos dėl krovinio draudimo (kuri iš šalių turėtų būti atsakinga už draudimą); nuostatos dėl ekspedijavimo sutarties galiojimo ir nutraukimo; ginčų sprendimo tvarka (teismas ar arbitražas) bei ginčų sprendimui taikytina teisė.

Straipsnį parengė *SOLVUS*.

Pabrėžiame, kad ši informacija nėra ir negali būti laikomi teisine konsultacija ar išvada, ja negalima remtis santykiuose su trečiaisiais asmenimis. Teisinė konsultacija ar išvada gali būti pateikiama tik išsamiai išanalizavus visas konkrečios situacijos faktines bei teises aplinkybes. Dėl individualios teisinės konsultacijos galite kreiptis info@solvus.lt arba +370 686 44535. Daugiau straipsnių aktualiomis teisinėmis temomis galite rasti mūsų interneto svetainėje: www.solvus.lt